

OD KRYZYSU DO OTWARCIA POSTĘPOWANIA RESTRUKTURYZACYJNEGO

Andrzej Głowacki

Licencjonowany doradca restrukturyzacyjny

DGA Centrum Sanacji Firm S.A.

Poznań, 14 stycznia 2016 roku

**ŚPIESZYMY TOBIE
Z POMOCĄ!**

„Wszystkie szczęśliwe rodziny są do siebie podobne, każda nieszczęśliwa rodzina jest nieszczęśliwa na swój sposób”

Kryzys gwałtowny, kryzys pełzający...

CELE I CZYNNIKI RESTRUKTURYZACJI

Opanowanie sytuacji

Stabilizacja kryzysu

Przywódstwo

Odbudowanie wsparcia grup interesu

Zarządzanie kontaktami z grupami
interesu

Zapewnienie przyszłych źródeł finansowania

Restrukturyzacja finansowa

Naprawienie przedsiębiorstwa

Kwestie strategiczne
Zmiany organizacyjne
Ulepszenie krytycznych dla
działalności procesów

Źródło: S. Slater, D. Lovett, *Restrukturyzacja firmy. Zarządzanie przedsiębiorstwem w sytuacjach kryzysowych*, WIG-PRESS, 2001, str. 5

**DLACZEGO USTAWA PRAWO
UPADŁOŚCIOWE I NAPRAWCZE
NIE SPRAWDZIŁA SIĘ
PRZY UZDRAWIANIU FIRM?**

WSPARCIE FIRM W KRYZYSIE - DOTYCHCZAS

DORADCY

AUDYTORZY

FUNDUSZE
INWESTYCYJNE

INTERIM
MENEDŻEROWIE

Prawo upadłościowe i naprawcze

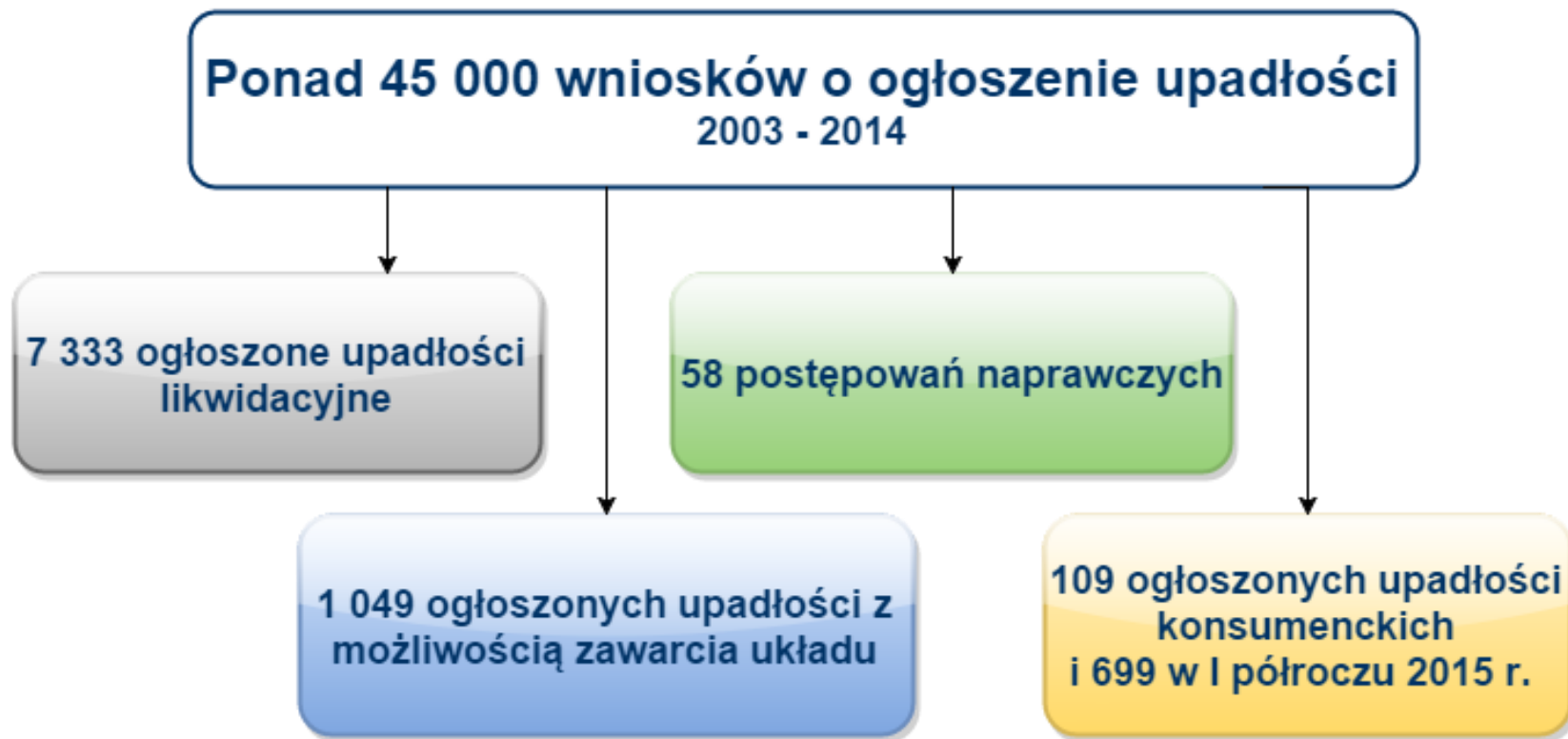
Upadłość likwidacyjna

Postępowanie
naprawcze

Upadłość z
możliwością zawarcia
układu z wierzycielami

Upadłość
konsumencka

WSPARCIE DLA FIRM - STATYSTYKA

**Co roku w Polsce rozpoczyna i kończy działalność
300.000 – 350.000 podmiotów gospodarczych**

STATYSTYKA UKŁADOWA - W PRAKTYCE

Dane jednego z wydziałów upadłościowych za okres
2010 – I półrocze 2015 r.

Liczba wniosków o ogłoszenie upadłości

Likwidacyjnej	Układowej	Konsumenckiej
426	35	168

Postanowienia Sądu

Ogłoszenie upadłości układowej	Ogłoszenie upadłości likwidacyjnej	Oddalenie wniosku	Zwrot wniosku	Razem
11	10	5	9	35

Wyniki postępowań

Splata układu	Umorzenie	Zmiana na likwidacyjną	W toku	Razem
0	2	7	2	11

PRZYCZYNY FIASKA POSTĘPOWAŃ UKŁADOWYCH

- Wnioski składane zbyt późno, w fatalnej sytuacji przedsiębiorcy, a bilanse nie odzwierciedlały realnych wartości aktywów.
- Działania naprawcze ograniczone do redukcji niektórych kosztów oraz przede wszystkim zobowiązań.
- Brak propozycji dla dostawców, odbiorców, instytucji finansowych – próby samodzielnej sanacji firmy bez poszukiwania zewnętrznego wsparcia
- Prezentacja przedsiębiorstwa uniemożliwiająca ocenę sytuacji i szansy wykonania propozycji układowych

1 STYCZNIA 2016 ROKU

**PRAWO
RESTRUKTURYZACYJNE**

PRAWO UPADŁOŚCIOWE

Uporządkowana triada:

WYPŁACALNY

**ZAGROŻONY
NIEWYPŁACALNOŚCIĄ**

NIEWYPŁACALNY

Nowe jakości dla:

PRZEDSIĘBIORCY

SĘDZIÓW

**DORADCY
RESTRUKTURYZACYJNEGO**

NOWY ŚWIAT NAPRAWY FIRM

WYPŁACALNY

ZAGROŻONY
NIEWYPŁACALNOŚCIĄ

NIEWYPŁACALNY

PRAWO RESTRUKURYZACYJNE

PRAWO UPADŁOŚCIOWE

Przedsiębiorca zagrożony niewypłacalnością lub niewypłacalny

Cztery procedury sanacyjne

Rola doradcy restrukturyzacyjnego

Likwidacja masy upadłości

Sprzedaż firmy w całości przez właściciela

Upadłość konsumencka

KONCEPCJA USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

NADRZĘDNY CEL USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

„Celem postępowania restrukturyzacyjnego jest uniknięcie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy przez:

- umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze zawarcia układu z wierzycielami,

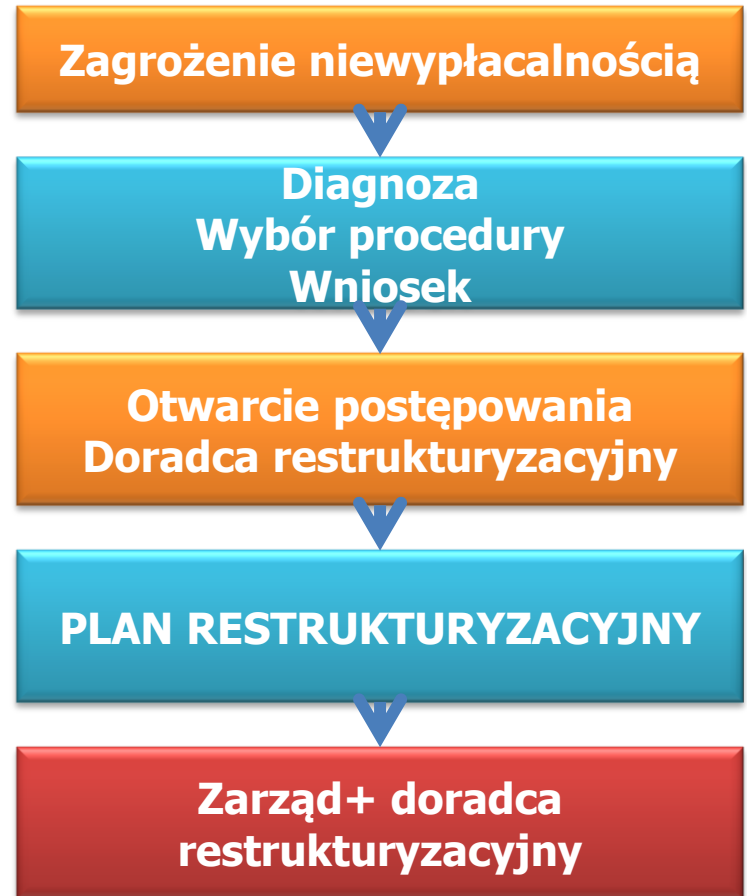
a w przypadku postępowania sanacyjnego przez:

– przeprowadzenie działań sanacyjnych

przy zabezpieczeniu słusznych praw wierzycieli.

KONCEPCJA **BIZNESOWA** USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

- I. Przedsiębiorca znajduje się w sytuacji kryzysowej, własne starania kończą się fiaskiem zmiany sytuacji.
- II. Wybór jednej z czterech procedur naprawczych. Wsparcie doradcy restrukturyzacyjnego.
- III. Sąd otwiera postępowanie restrukturyzacyjne. Ciężar przeprowadzenia postępowania spoczywa na dłużniku i doradcy restrukturyzacyjnym.

KONCEPCJA **SPOŁECZNA** USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

I. NIE BĘDZIESZ BANKRUTEM!

**II. SĄDY BĘDĄ SPRAWNE, A DORADCY
RESTRUKTURYZACYJNI WYNAGRADZANI
MOTYWACYJNIE.**

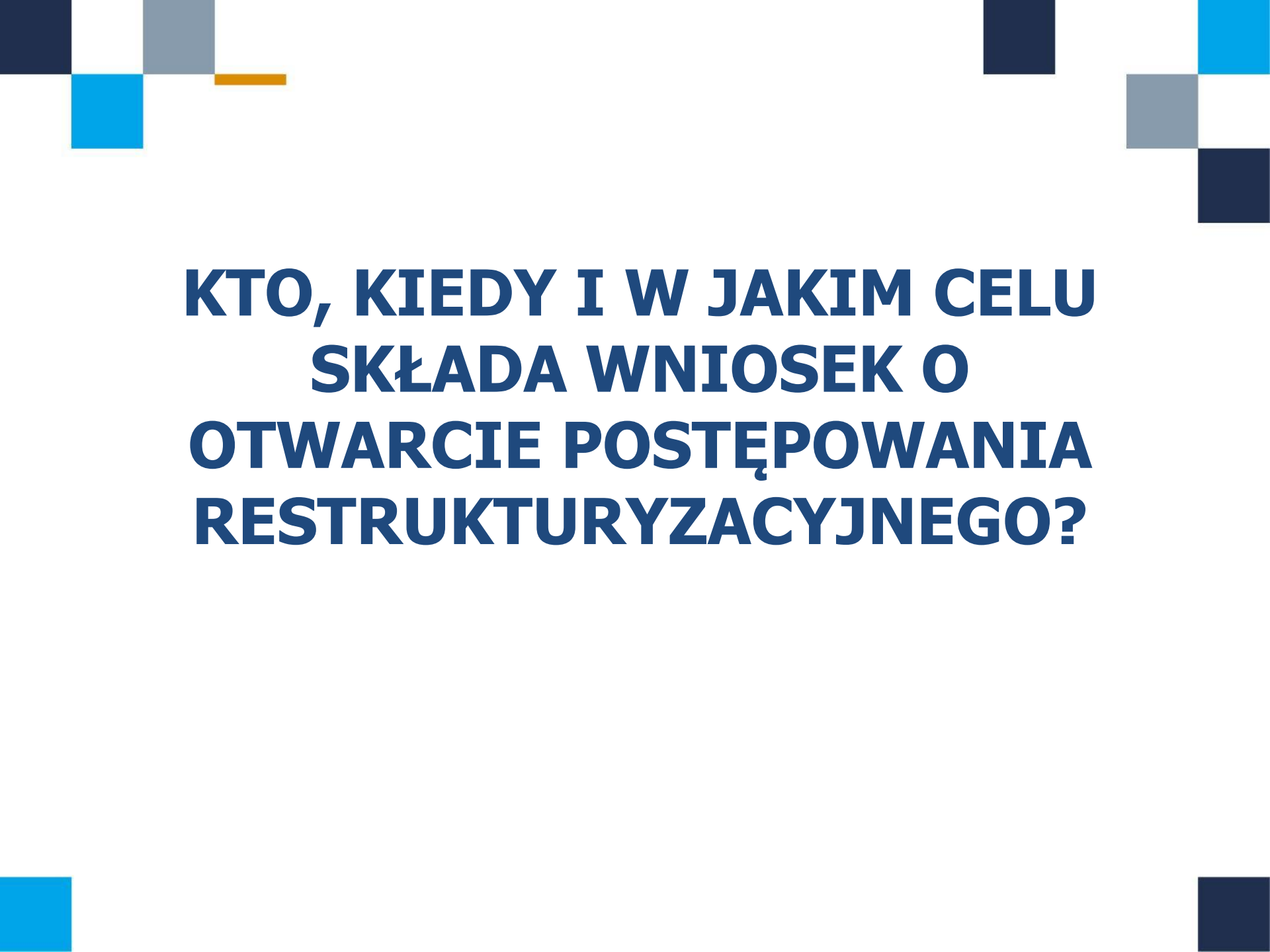

**III. WIERZycIELU – MUSISZ BYĆ
AKTYWNY!**

20%

**IV. CENTRALNY REJESTR
RESTRUKTURYZACJI I UPADŁOŚCI –
CAŁA WIEDZA W INTERNECIE.**

**KTO, KIEDY I W JAKIM CELU
SKŁADA WNIOSEK O
OTWARCIE POSTĘPOWANIA
RESTRUKTURYZACYJNEGO?**

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE? art. 4 PR

1. **Przedsiębiorca** – w rozumieniu KC
w tym:
  - „tradycyjna” spółka lub osoba prowadząca działalność gospodarczą
  - osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne
  - uczelnie
  - samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej
  - instytucje i osoby prawne utworzone w drodze ustawy
2. **Spółki z o.o. lub akcyjne** – nieprowadzące działalności gospodarczej
3. **Wspólnicy osobowych spółek handlowych** – ponoszący odpowiedzialność za zobowiązania Spółki bez ograniczenia swoim majątkiem.
4. **Wspólnicy spółki partnerskiej.**

KIEDY SKŁADAĆ WNIOSEK RESTRUKTURYZACYJNY ? art. 6 PR

**Postępowanie restrukturyzacyjne może
być prowadzone wobec dłużnika
niewypłacalnego lub zagrożonego
niewypłacalnością.**

ZAGROŻONY NIETYPLACALNOŚCIĄ

Art. 6 ust. 3 PR

Przez dłużnika zagrożonego niewypłacalnością należy rozumieć dłużnika, którego sytuacja ekonomiczna wskazuje, że w niedługim czasie może stać się niewypłacalny.

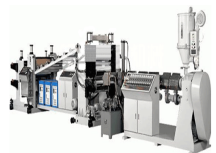
PRZYPADKI BIZNESOWE

1

Deficytowa sieć sklepów w galeriach handlowych.

2

Poręczenie znaczącego kredytu spółce, która zaprzestała jego spłaty

3

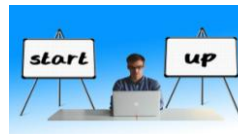
Zleceniodawca nakłada na firmę karę umowną w wysokości 200 proc. kapitałów własnych.

4

Firma tracąca głównego klienta.

5

Start-up internetowy – bez realizacji zakładanych wskaźników, z przekroczonym budżetem inwestycyjnym.

6

Przedsiębiorca, który przepłacił za projekt inwestycyjny.

7

Upadłość głównego kontrahenta – odbiorcy 60 proc. usług.

8

Gigantyczna strata firmy produkcyjnej na obrocie akcjami na GPW.

NARZĘDZIA DO OCENY RYZYKA UPADŁOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW

Model Altmana

$$Z_{AI} = 1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + 1,0x_5 .$$

Wskaźniki finansowe:

Kapitału własnego, rentowności kapitałów, sprzedaży, zadłużenie

- Jedno lub wielowymiarowa analiza dyskryminacyjna
- Analiza logitowa – modelowanie ryzyka
- Sztuczne sieci neuronowe - symulatory

Recepta:

Analiza dokumentów, wizja lokalna, rozmowa z przedsiębiorcą, analiza otoczenia = DIAGNOZA

KLUCZOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

KLUCZOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

1. **Sąd restrukturyzacyjny** – sąd rejonowy – sąd gospodarczy.
Sąd orzeka w składzie jednego sędziego (art. 14 PR).
2. **Sędzia – komisarz** – wykonuje czynności sądowe w postępowaniu po jego otwarciu (art. 18 PR).
3. **Doradca restrukturyzacyjny** – w postępowaniach występuje jako nadzorca układu, nadzorca sądowy lub zarządca (art. 23 PR).
4. **Uczestnicy postępowania** (art. 65 PR):
  - dłużnik
  - wierzyciel osobisty z wierzytelnością bezsporną
  - wierzyciel osobisty z wierzytelnością sporną.

KLUCZOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE USTAWY PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE

5. **Spis wierzytelności** – wierzytelności osobiste w stosunku do dłużnika powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (art. 76 PR). Spis wierzytelności sporządza nadzorca lub zarządca na podstawie ksiąg rachunkowych (art. 84 PR).
6. **Układ nie obejmuje m.in. (art. 151 PR):**
  - wierzytelności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego, których płatnikiem jest dłużnik.
7. **Restrukturyzacja zobowiązań dłużnika** stanowiąca pomoc publiczną, z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i pozostałych finansowanych przez dłużnika jako pracodawcę może obejmować wyłącznie rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności.

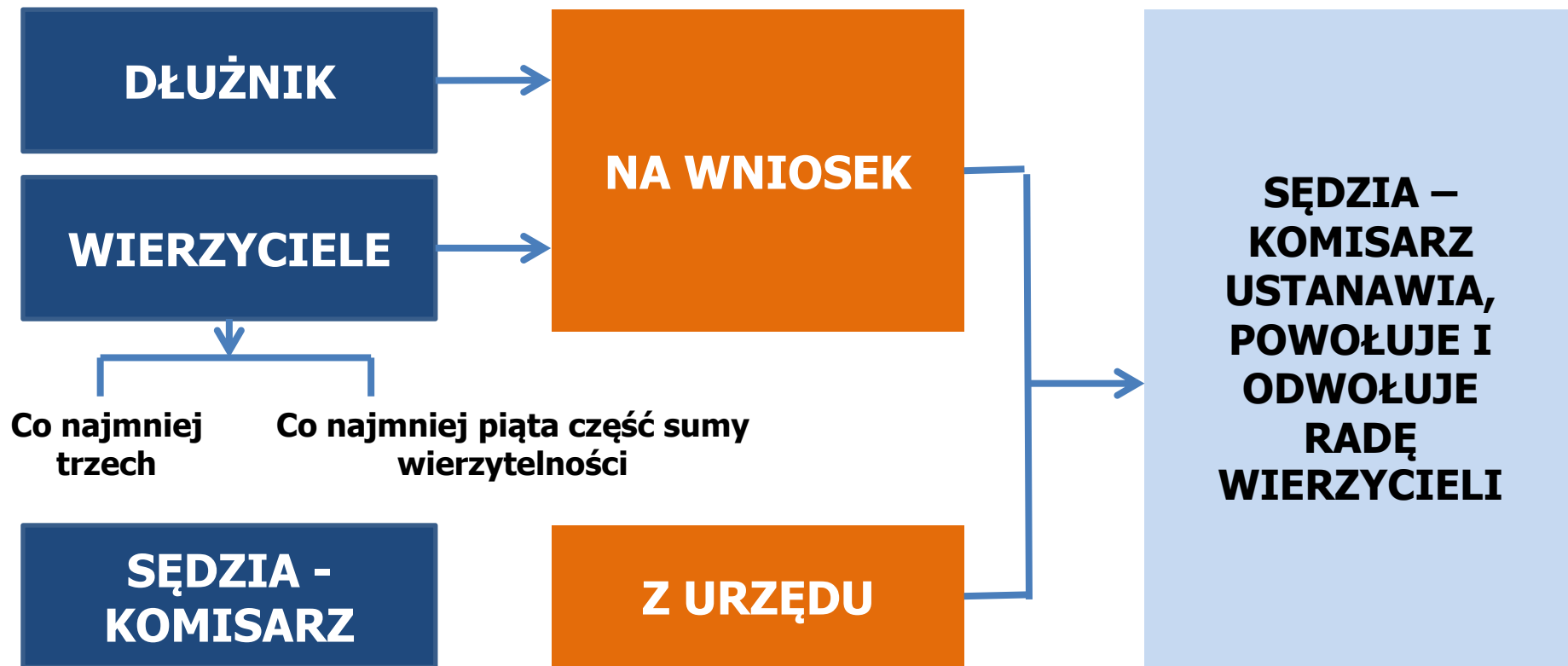
RADA WIERZYCIELI – POWOŁANIE

art. 121 PR

INICJATOR

FORMUŁA

DECYZJA

Rada Wierzycieli – pięciu członków i dwóch zastępców lub trzech członków , gdy uczestników jest mniej niż siedem.

DOKUMENTY TOWARZYSZĄCE POSTĘPOWANIU RESTRUKTURYZACYJNEMU

- 1. Wniosek o zatwierdzenie układu (PoZU) lub wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego** (art. 219 i art. 227 PR).
- 2. Wstępny plan restrukturyzacyjny** zawiera co najmniej (art. 9 PR):
  - analizę przyczyn trudnej sytuacji ekonomicznej dłużnika;
  - wstępny opis i przegląd planowanych środków restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów;
  - wstępny harmonogram wdrożenia środków restrukturyzacyjnych.
- 3. Plan restrukturyzacyjny** (art. 10 PR).

ZAWARTOŚĆ

PLANU RESTRUKTURYZACYJNEGO

art. 10 PR

1. Opis przedsiębiorstwa dłużnika wraz z informacją o aktualnym oraz przyszłym stanie podaży i popytu w sektorze rynku, na którym przedsiębiorstwo działa;
2. Analiza przyczyn trudnej sytuacji ekonomicznej dłużnika;
3. Prezentacja proponowanej przyszłej strategii prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika oraz informację na temat poziomu i rodzaju ryzyka;
4. Pełny opis i przegląd planowanych środków restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów;
5. Harmonogram wdrożenia środków restrukturyzacyjnych oraz ostateczny termin wdrożenia planu restrukturyzacyjnego;
6. Informacja o zdolnościach produkcyjnych przedsiębiorstwa dłużnika, w szczególności o ich wykorzystaniu i redukcji;
7. Opis metod i źródeł finansowania, w tym wykorzystanie wciąż dostępnego kapitału, sprzedaż aktywów w celu finansowania restrukturyzacji, finansowe zobowiązania udziałowców i osób trzecich, w szczególności kredytodawców lub banków, wielkość udzielonej i wnioskowanej pomocy publicznej oraz pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie i wykazanie zapotrzebowania na nią;
8. Projektowane zyski i straty na kolejne pięć lat oparte na co najmniej dwóch prognozach;
9. Imiona i nazwiska osób odpowiedzialnych za wykonanie układu;
10. Imiona i nazwiska autorów planu restrukturyzacyjnego;
11. Datę sporządzenia planu restrukturyzacyjnego.

OD KRYZYSU DO WYBORU POSTĘPOWANIA

Sytuacja kryzysowa

Poziom zasobów
materialnych i
niematerialnych

własne

zewnętrzne

brak dostępności

Przyczyna, objawy
obecne i przyszłe

zanik

trwanie

eskalacja

Ocena sytuacji
finansowej obecnej
i przyszłej

wypłacalny

zagrożony
niewypłacalnością

niewypłacalny

Obiektywna diagnoza

Potencjał, celowość kontynuacji,
ekonomiczny stan firmy

DECYZJA

Samodzielna sanacja sytuacji

Wniosek o otwarcie postępowania
restrukturyzacyjnego

POSTĘPOWANIA RESTRUKTURYZACYJNE

**Postępowanie o
zatwierdzenie układu
PoZU**

**Przyspieszone
postępowanie układowe
PPU**

**Postępowanie układowe
PU**

**Postępowanie sanacyjne
PS**

OTWARCIE POSTĘPOWANIA RESTRUKTURYZACYJNEGO PRZESŁANKI

Niewypłacalność lub zagrożenie niewypłacalnością przedsiębiorcy.

Brak znamion pokrzywdzenia wierzycieli.

W postępowaniu układowym i sanacyjnym uprawdopodobnienie zdolności przedsiębiorcy do bieżącego zaspokojenia kosztów postępowania oraz zobowiązań powstałych po jego otwarciu.

PRZESŁANKI WYBORU POSTĘPOWANIA RESTRUKTURYZACYJNEGO

Parametr Tryb postępowania	Postępowanie o zatwierdzenie układu PoZU	Przyspieszone postępowanie układowe PPU	Postępowanie układowe PU	Postępowanie sanacyjne PS
Poziom wierzytelności spornych	$\leq 15\%$	$\leq 15\%$	$> 15\%$	Bez znaczenia
Przyjęcie układu	Samodzielne zbieranie głosów przez dłużnika	Zgromadzenie wierzycieli	Zgromadzenie wierzycieli	Zgromadzenie wierzycieli po wykonaniu części lub całości programu restrukturyzac.

POSTĘPOWANIE O ZATWIERDZENIE UKŁADU

- **Obowiązek dłużnika do zawarcia umowy o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania z doradcą restrukturyzacyjnym**
- **Nieprzekroczenie 15% wierzytelności spornych**
- **Samodzielne zbieranie głosów przez dłużnika bez udziału Sądu**
- **Możliwość Zawarcia układu częściowego.**

Kluczowe czynniki sukcesu postępowania:

- **Koncyliacyjny doradca restrukturyzacyjny**
- **Wiedza wierzycieli o takowym postępowaniu i jego skutkach, także podatkowych z ich punktu widzenia**

SCENARIUSZ POSTĘPOWANIA O ZATWIERDZENIE UKŁADU

1. Zawarcie przez przedsiębiorcę z doradcą restrukturyzacyjnym umowy o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania.
2. Wyznaczenie dnia układowego.
3. Sporządzenie przez nadzorcę układu spisu wierzytelności, także spornych.
4. Określenie propozycji układowych.
5. Zebranie pisemnych głosów od wierzycieli.
6. W przypadku, gdy za przyjęciem układu wypowie się większość wierzycieli mających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem – złożenie wniosku do Sądu.
7. Rozpoznanie przez Sąd wniosku o zatwierdzenie układu.

PRZYSPIESZONE POSTĘPOWANIE UKŁADOWE

- Wniosek przedsiębiorcy z propozycjami układowymi oraz wstępnym planem restrukturyzacyjnym, wierzytelności sporne – mniej niż 15%
- Otwarcie PPU
- Powołanie nadzorca sądowego – doradca restrukturyzacyjny, ewentualnie wskazanego przez przedsiębiorcę i wierzycieli – 30%
- Możliwość zawarcia układu częściowego.

Nadzorca sądowy po dwóch tygodniach przedstawia:

- ✓ plan restrukturyzacyjny uwzględniający propozycje układowe przedsiębiorcy
- ✓ spis wierzytelności i wierzytelności spornych

Ochrona przed wierzycielami od momentu wydania przez Sąd postanowienia o otwarciu postępowania.

PPU

SCENARIUSZ PRZYSPIESZONEGO POSTĘPOWANIA UKŁADOWEGO

1. Przedsiębiorca składa do Sądu wnioszek o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego
2. Sąd wydaje postanowienie o otwarciu PPU
3. Działania po otwarciu PPU:
  - Nadzorca sądowy sporządza spis wierzytelności i odrębnie wierzytelności spornych
  - Wnoszenie zastrzeżeń do spisu wierzytelności
  - Zwołanie przez Sąd zgromadzenia wierzycieli
  - Głosowanie nad układem na zgromadzeniu wierzycieli
4. Postanowienie Sądu o zatwierdzeniu układu
5. Z dniem uprawomocnienia układu nadzorca sądowy obejmuje funkcję nadzorca wykonania układu
6. Po wykonaniu układu Sąd wydaje postanowienie.

PPU

POSTĘPOWANIE UKŁADOWE

Wniosek przedsiębiorcy z:

- a) propozycjami układowymi
  - b) wstępnym planem restrukturyzacyjnym
  - c) uprawdopodobnienie zdolności do zaspokajania kosztów postępowania układowego**
- Poziom wierzytelności spornych – pow. 15%
  - Ewentualne powołanie przez Sąd tymczasowego nadzorcy sądowego
  - Wraz z otwarciem postępowania powołanie nadzorcy sądowego
  - **W terminie 30 dni nadzorca sądowy sporządza:**
    - a) Plan restrukturyzacji**
    - b) Spis wierzytelności**

SCENARIUSZ POSTĘPOWANIA UKŁADOWEGO

1. Przedsiębiorca składa do Sądu wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego.
2. Sąd rozpoznaje wniosek. Możliwość postępowania zabezpieczającego.
3. Sąd wydaje postanowienie o otwarciu PU.
4. Działania po otwarciu PU:
  - Nadzorca sądowy sporządza spis wierzytelności
  - Wnoszenie sprzeciwów do spisu wierzytelności
  - Zwołanie przez Sąd zgromadzenia wierzycieli
  - Głosowanie nad układem na zgromadzeniu wierzycieli.
5. Postanowienie Sądu o zatwierdzeniu układu.
6. Z dniem uprawomocnienia układu nadzorca sądowy obejmuje funkcję nadzorca wykonania układu.
7. Po wykonaniu układu Sąd wydaje postanowienie.

POSTĘPOWANIE SANACYJNE

Wniosek przedsiębiorcy zawierający:

- a) wstępny plan restrukturyzacyjny
- b) uprawdopodobnienie zdolności firmy do bieżącego pokrywania kosztów postępowania
- c) wykaz wierzycieli oraz wierzytelności spornych

Ewentualne ustanowienie przez Sąd:

- a) Tymczasowego zarządcy sądowego
- b) Tymczasowego zarządcy

Otwarcie postępowania sanacyjnego i powołanie zarządcy

Zarządca sporządza w ciągu 30 dni plan restrukturyzacyjny (ew. w ciągu 3 m-cy) i spis wierzytelności.

Po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu przedsiębiorca odzyskuje prawo zarządu majątkiem.

„SIŁA”

POSTĘPOWANIA SANACYJNEGO

1

- Przedsiębiorca traci prawo zarządu.

2

- Zawieszenie egzekucji po wszczęciu postępowania.

3

- Bezskuteczność poprzednich czynności na szkodę wierzycieli.

4

- Możliwość odstąpienia od umów wzajemnych.

5

- Możliwość zwalniania pracowników.

6

- Możliwość zbycia majątku zbędnego.

Czas trwania:
Ok. 1 roku

PS

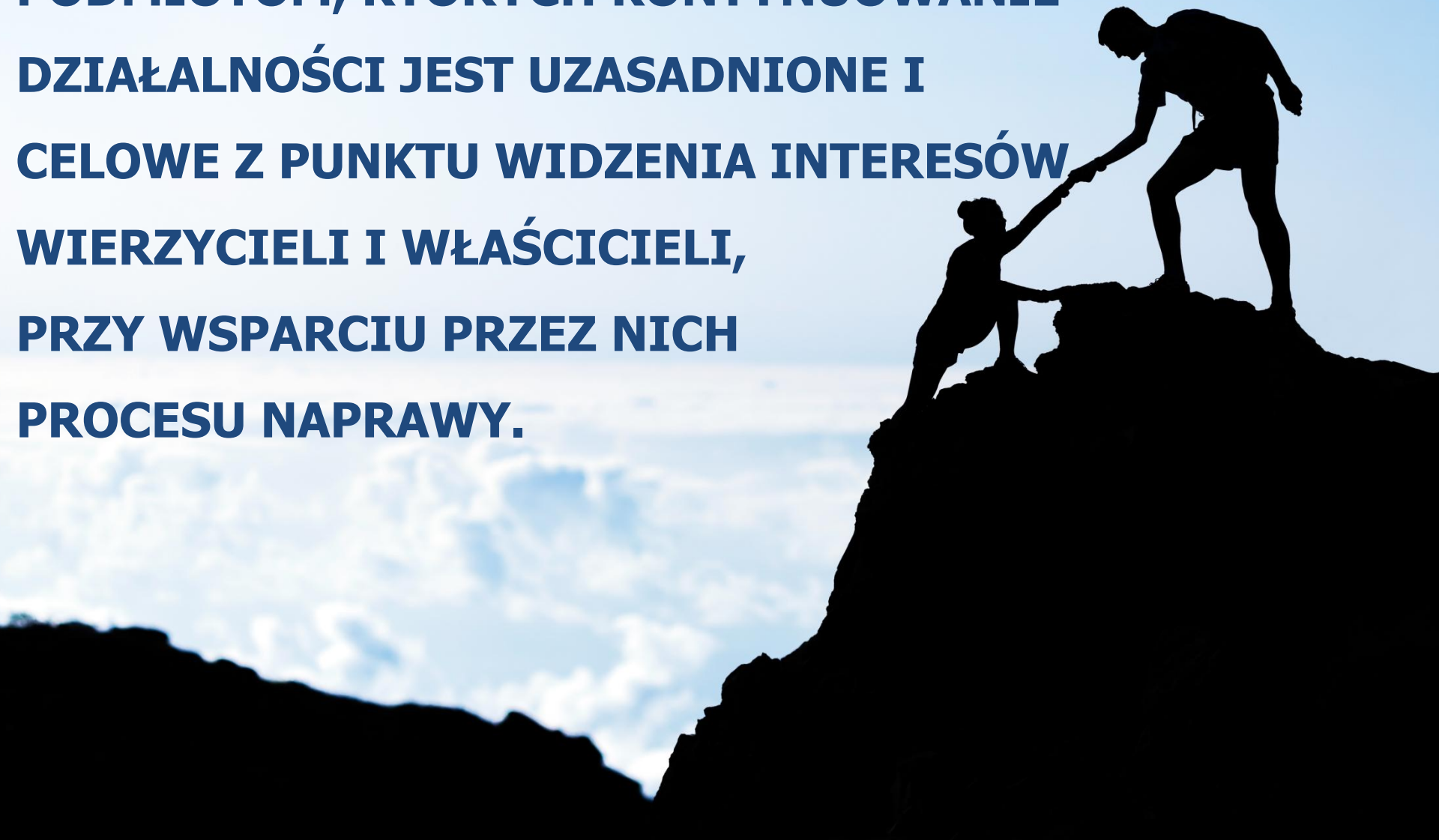
SCENARIUSZ POSTĘPOWANIA SANACYJNEGO

1. Wniosek przedsiębiorcy o otwarcie postępowania i ew. wniosek o zabezpieczenie (TNS)
2. Postanowienie Sądu o otwarciu PS
3. Działanie po otwarciu PS:
  - Zarządca sporządza spis inwentarza z oszacowaniem, plan restrukturyzacyjny i spis wierzytelności,
  - Wnoszenie sprzeciwów do listy wierzytelności
  - Sędzia – komisarz zatwierdza plan restrukturyzacyjny
  - Zarządca realizuje plan restrukturyzacyjny
  - Zatwierdzenie spisu wierzytelności
4. Sędzia – komisarz wyznacza termin zgromadzenia wierzycieli – do 12 m-cy od otwarcia PS
5. Głosowanie nad układem
6. Uprawnocnienie się postanowienia o zatwierdzeniu układu, z tym dniem dłużnik odzyskuje prawo do zarządu majątkiem
7. Z dniem uprawnomocnienia się postanowienia, zarządca obejmuje funkcję wykonania układu i co trzy miesiące składa do Sądu sprawozdanie dot. wykonania planu restrukturyzacyjnego (art. 171).

ZDANIEM AUTORA:

**PRAWO RESTRUKTURYZACYJNE JEST DEDYKOWANE
PODMIOTOM, KTÓRYCH KONTYNUOWANIE
DZIAŁALNOŚCI JEST UZASADNIONE I
CELOWE Z PUNKTU WIDZENIA INTERESÓW
WIERZYCIELI I WŁAŚCICIELI,
PRZY WSPARCIU PRZEZ NICH
PROCESU NAPRAWY.**

A close-up photograph of a woman with long, dark brown hair, smiling warmly. She is wearing a light blue, textured sweater. The background is a blurred classroom with a green chalkboard and wooden desks. The text is overlaid on the bottom right of the image.

Porażka jest nie tyle dolegliwością, a stanem umysłu, a sukces polega, na podnoszeniu się z kolan raz za razem,

Źródło: „Jak upadają giganci”

Serdecznie dziękuję za uwagę!

Zapraszam na LinkedIn do
Grupy Doradca restrukturyzacyjny
oraz na

www.sanacjafirm.pl

Poznań, 14 stycznia 2016 roku

**ŚPIESZYMY TOBIE
Z POMOCĄ!**

